

บทที่ 5

บทสรุป

การศึกษาวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย” ในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์หลักของการวิจัย 3 ประการ ประกอบด้วย 1) เพื่อสร้างรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย 2) เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ และ 3) เพื่อประเมินรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาวิจัยมาทำการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดังนี้

สรุปผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย” ในครั้งนี้สามารถสรุปผลการวิจัยในแต่ละขั้นตอนตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ได้ดังนี้

1. ผลการสร้างรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 18 ท่าน และนำผลการสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ผลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์ข้อสรุปอุปนัย (Inductive Analytic) และการสังเคราะห์เนื้อหา (Content Synthesis) โดยได้ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญเป็น (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย จำนวน 5 รูปแบบ (ดูรายละเอียดรูปแบบเพิ่มเติมที่บทที่ 4 หน้า 155-182) ดังต่อไปนี้

รูปแบบที่ 1 การกำกับดูแลเทศบาล โดยภาครัฐ (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยภาครัฐ) เป็นรูปแบบที่มีแนวคิดของการรวมศูนย์อำนาจในการปกครองที่เป็นการกำหนดเป็นแบบแผน การควบคุม กำกับ ตรวจสอบ และจัดระเบียบในการปกครองภายในรัฐ สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประชาชนทั่วทุกพื้นที่อยู่ภายใต้มาตรฐานอันเดียวกัน

ประเด็นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของรูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยภาครัฐ (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยภาครัฐ) กล่าวคือ เป็นรูปแบบที่มีศักยภาพในด้านทรัพยากร ไม่ว่าจะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีมาตรฐาน ทรัพยากรทางด้านการบริหารที่สามารถมาสนับสนุนการดำเนินงานต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ที่สามารถทำให้กลไกการตรวจสอบของภาครัฐมีความเป็นระบบตามขั้นตอน และสามารถตรวจสอบได้โดยกลไกของภาครัฐ

รูปแบบที่ 2 การกำกับดูแลเทศบาล โดยภาคประชารัฐ/ภาคประชาสังคม (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยภาคประชารัฐ/ภาคประชาสังคม) เป็นรูปแบบที่มีแนวคิดของการแบ่งอำนาจในการปกครองที่เป็นการกำหนดให้องค์กรที่มีหน้าที่เข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบ ติดตามการบริหารจัดการท้องถิ่นภายใต้มาตรฐานทางกฎหมายที่มีความหลากหลายมากขึ้น

ประเด็นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงจุดเด่น ของรูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยภาคประชารัฐ/ภาคประชาสังคม (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยภาคประชารัฐ/ภาคประชาสังคม) กล่าวคือ กลไกการตรวจสอบการดำเนินของภาครัฐในรูปแบบดังกล่าว เป็นรูปแบบการตรวจสอบที่บุคลากรสามารถเข้าถึงในระบบฐานข้อมูล และ/หรือเข้าใจบริบทขององค์กร ซึ่งทำให้กลไกการตรวจสอบมีความชัดเจนและรัดกุมมากยิ่งขึ้น

รูปแบบที่ 3 การกำกับดูแลเทศบาล โดยภาคประชาชา/องค์กรภาคประชาชน (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยภาคประชาสังคม/องค์กรภาคประชาชน) เป็นรูปแบบที่มีแนวคิดของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการปกครองที่เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น คือการมีส่วนร่วมในการกำกับ ตรวจสอบ ติดตามประเมินผลภายใต้มาตรฐานของภาคประชาชนและภาคประชาสังคมในแต่ละพื้นที่

ประเด็นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของรูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยภาคประชาชา/องค์กรภาคประชาชน (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยภาคประชาสังคม/องค์กรภาคประชาชน) กล่าวคือ เป็นรูปแบบที่เป็นการเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียของการดำเนินงานต่างของภาครัฐได้เข้ามามีบทบาทในการตรวจสอบและเสนอแนะแนวทางในการดำเนินงานที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการได้อย่างแท้จริง

รูปแบบที่ 4 การกำกับดูแลเทศบาล โดยองค์กรของตนเอง (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยองค์กรของตนเอง) เป็นรูปแบบที่มีแนวคิดของการปกครองตนเองที่เป็นการเปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นได้จัดตั้งโครงสร้างระบบภายในขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นของตนเอง โดยตนเอง และเพื่อตนเอง มีอิสระในการดูแลชีวิตความเป็นอยู่และสามารถจัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อตอบสนองต่อปัญหาและความจำเป็น-ภายในชุมชนของตนเอง ภายใต้มาตรฐานของท้องถิ่นแต่ละแห่ง

ประเด็นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของรูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยองค์กรของตนเอง (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยองค์กรของตนเอง) กล่าวคือ เป็นรูปแบบที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีอำนาจในการตัดสินใจในกลไกการตรวจสอบได้โดยตรง ซึ่งทำให้กลไกการ

ตรวจสอบสามารถดำเนินไปได้อย่างรวดเร็ว และสามารถแก้ไขปัญหาลุप्तรรคได้อย่างตรงจุด ทั้งนี้ จึงทำให้องค์กรสามารถพัฒนาศักยภาพของตนเองได้ดียิ่งขึ้น

รูปแบบที่ 5 การกำกับดูแลเทศบาล โดยระบบคุณภาพ (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยระบบคุณภาพ) เป็นรูปแบบที่มีแนวคิดของการบริหารจัดการควบคุมกำกับภาครัฐสมัยใหม่ที่เป็นการบูรณาการแบบแผนควบคุมการตรวจสอบ ติดตาม และประเมินผลการบริหารจัดการท้องถิ่น ภายใต้มาตรฐานในการจัดการโดยระบบคุณภาพ ซึ่งได้แก่ การควบคุมคุณภาพ การประเมินคุณภาพ และการบริหารคุณภาพ

ประเด็นสำคัญที่แสดงให้เห็นถึงจุดเด่นของรูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยระบบคุณภาพ (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยระบบคุณภาพ) กล่าวคือ เป็นรูปแบบที่มีกรอบการดำเนินงานในการตรวจสอบที่ชัดเจนและครอบคลุมการดำเนินงานในทุกส่วน ไม่ว่าจะเป็นด้านงบประมาณ ด้านบุคลากร และด้านการบริหารงานในภาพรวมขององค์กร โดยเน้นการบูรณาการการตรวจสอบที่อาศัยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน รวมถึงภาคประชาชน

2. ผลการตรวจสอบความเหมาะสมของ (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย จำนวน 5 รูปแบบ ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 25 ท่านจากการศึกษาพบว่า (ร่าง) รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย จำนวน 5 รูปแบบ มีความเหมาะสมในระดับมากถึงมากที่สุด โดยรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยระดับความเหมาะสมมากที่สุด คือ รูปแบบที่ 5 รูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยระบบคุณภาพ (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยระบบคุณภาพ) มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.61$, $S.D.=0.26$) รองลงมาคือ รูปแบบ ที่ 4 รูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยองค์กรของตนเอง (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยองค์กรของตนเอง) มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.57$, $S.D.=0.28$) และรูปแบบที่มีค่าเฉลี่ยความเหมาะสมต่ำที่สุด คือ รูปแบบที่ 2 รูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยภาคประชารัฐ/ภาคประชาสังคม (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยภาคประชารัฐ/ภาคประชาสังคม) และรูปแบบที่ 3 รูปแบบการกำกับดูแลเทศบาล โดยภาคประชาชา/องค์กรภาคประชาชน(การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี โดยภาคประชาสังคม/องค์กรภาคประชาชน) มีความเหมาะสมในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.45$, $S.D.=0.28$ และ $\bar{X} = 4.45$, $S.D.=0.20$ ตามลำดับ)

3. ผลการประเมินรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย โดยการสนทนากลุ่ม (Focus Group) ผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการท้องถิ่น จำนวน 15 ท่าน จากการศึกษาพบว่า รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ รูปแบบที่ 4 การกำกับดูแลเทศบาลโดยตนเอง เนื่องจากเป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นการปกครองตนเองอย่างแท้จริง และยังสามารถคล้อยต่อปรัชญาการกระจายอำนาจ และในทางในการพัฒนาประเทศในปัจจุบัน โดยอาศัยการกำกับดูแลโดยประชาชนในท้องถิ่น และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท้องถิ่น เพื่อให้การทำงานของเทศบาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีที่มีความเป็นไปได้มากที่สุด ได้แก่ รูปแบบที่ 5 การกำกับดูแลเทศบาลโดยระบบคุณภาพ เนื่องจากรูปแบบที่ 5 มีกรอบโครงสร้างที่ชัดเจนและเป็นรูปแบบที่มีความน่าสนใจ กล่าวคือ มีการตรวจสอบประเมินผลทั้งจากคณะกรรมการประเมินภายในและคณะกรรมการประเมินภายนอก และการพัฒนารูปแบบยังมีความเป็นไปได้มากกว่า เนื่องจากไม่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้าง อีกทั้งยังเป็นรูปแบบที่มีความสอดคล้องกับบริบททางสังคมในปัจจุบัน เพราะเป็นรูปแบบที่มีกรอบกฎหมายและคำสั่งตามสายการบังคับบัญชา รวมถึงการตรวจสอบประเมินผลภายนอกยังส่งผลให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีเป็นธรรม โปร่งใส และลดปัญหาทุจริตคอร์รัปชัน รวมถึงยังส่งเสริมให้เกิดการทำงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีไปปฏิบัติผู้เชี่ยวชาญส่วนใหญ่ให้ความเห็นว่าผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ คือ เทศบาล และในประเด็นเดียวกันนี้ ยังมีผู้เชี่ยวชาญอีกส่วนหนึ่งให้ความเห็นว่า ผู้นำท้องถิ่น ภาคประชาชน ภาคประชาสังคม นักการเมือง องค์กรเฉพาะ และนักวิชาการ ควรมีบทบาทสำคัญในการนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีไปปฏิบัติตามลำดับ

นอกจากนี้ยังพบข้อเสนอแนะ กล่าวคือ การกำกับดูแลเทศบาลโดยระบบคุณภาพ ควรมีการเปิดโอกาสให้ภาคประชาชน หรือภาคประชาสังคมเข้ามามีส่วนร่วมในการตรวจสอบประเมินผล รวมทั้งการออกแบบกลไกการตรวจสอบที่มีความชัดเจนทั้งในส่วนของกรอบโครงสร้างการทำงานและกรอบอำนาจหน้าที่ในการดำเนินงาน และการกำกับดูแลเทศบาลโดยตนเองควรมีการบูรณาการร่วมกันทั้งรูปแบบที่ 4 และรูปแบบที่ 5 โดยจำกัดบทบาทหน้าที่การตรวจสอบประเมินผลตามโครงสร้างการดำเนินงาน เช่น การประเมินภายในจะต้องมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ และในส่วนของการประเมินภายนอกจะต้องมีคณะกรรมการประเมินที่มีกรอบ

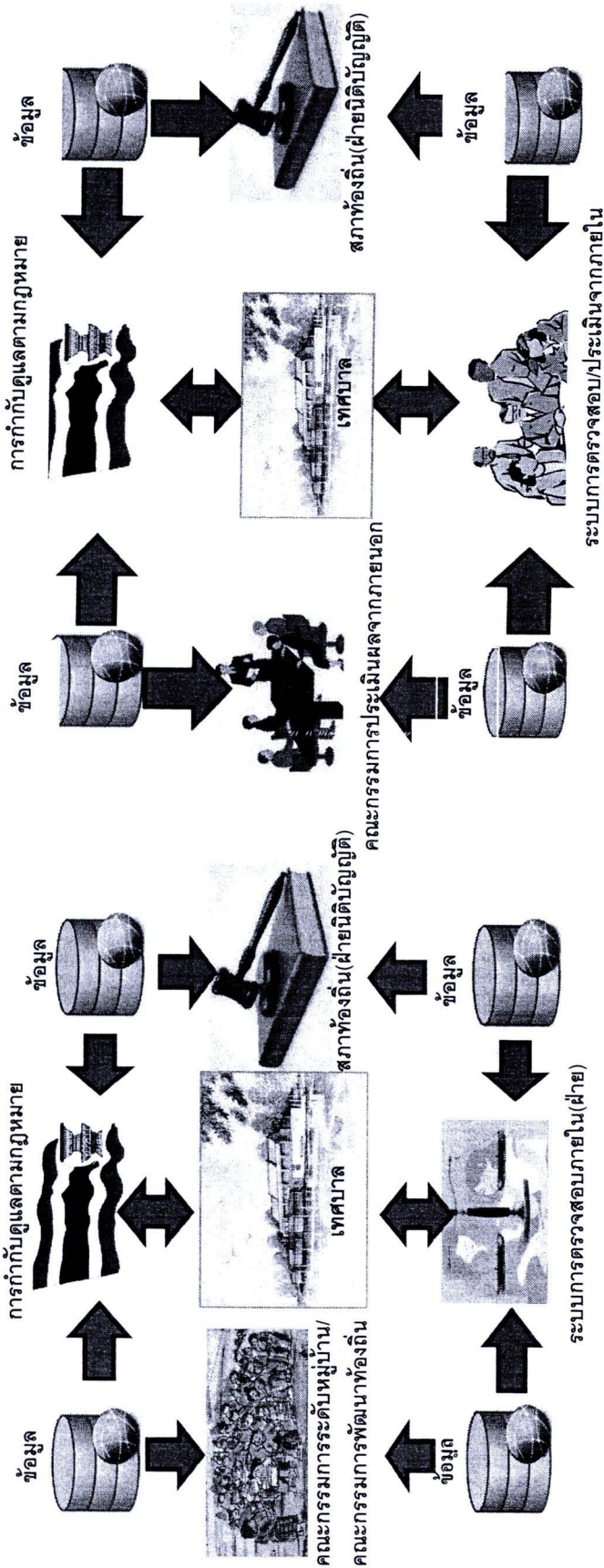
อำนาจหน้าที่เฉพาะ เช่น การจัดทำดัชนีชี้วัด การกำหนดตัวแปร ฯลฯ ทั้งนี้เพื่อให้การประเมินผล การดำเนินงานของเทศบาลมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง "การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย" ซึ่งผู้วิจัยได้ขอค้นพบจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. จากการศึกษารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย จำนวน 5 รูปแบบ พบว่า รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีที่มีความเหมาะสม และสอดคล้องกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย อยู่ด้วยกัน 2 รูปแบบ คือ รูปแบบที่ 4 การกำกับดูแลเทศบาลโดยองค์กรของตนเอง (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยองค์กรของตนเอง) และรูปแบบที่ 5 การกำกับดูแลเทศบาลโดยระบบคุณภาพ (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยระบบคุณภาพ) โดยรูปแบบทั้ง 2 รูปแบบที่กล่าวมาข้างต้น มีโครงสร้างดังนี้

รูปแบบที่ 4 การกำกับดูแลเทศบาลโดยองค์กรของตนเอง
(การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยองค์กรของตนเอง)

ภาพ 35 รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี รูปแบบที่ 4 และรูปแบบที่ 5

ทั้งนี้จากการวิเคราะห์รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีข้างต้น พบว่า ข้อค้นพบในการศึกษา รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีตามรูปแบบที่ 4 และรูปแบบที่ 5 มีข้อดีและข้อเสียดังรายละเอียดในตารางที่ 17-18

ตาราง 17 แสดงการเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี

รูปแบบที่ 4 การกำกับดูแลเทศบาลโดยองค์กรของตนเอง (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยองค์กรของตนเอง)		รูปแบบที่ 5 การกำกับดูแลเทศบาลโดยระบบคุณภาพ (การบริหารจัดการ ท้องถิ่นที่ดีโดยระบบคุณภาพ)	
ข้อดี		ข้อดี	
1. สอดคล้องกับปรัชญาการกระจายอำนาจ และสามารถสะท้อนให้เห็นถึง การปกครองในรูปแบบการกระจายอำนาจของประเทศไทย ที่เป็นการ กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นอย่างแท้จริง		1. เน้นการบูรณาการในการควบคุมตรวจสอบ ประเมินการทำงานขององค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความครอบคลุมทั้งในส่วนของการทำงานประเมิณจาก ภายในและการประเมินจากภายนอก	
2. เป็นรูปแบบที่อาศัยการกำกับดูแลโดยประชาชน ซึ่งส่งผลให้ท้องถิ่น สามารถมีอำนาจในการจัดการตนเอง และถือเป็นระบบคานอำนาจรัฐระบบ หนึ่ง อีกทั้งการตรวจสอบโดยประชาชนจะมีประสิทธิภาพมากกว่า		2. มีโครงสร้างการทำงานที่ชัดเจน และไม่แตกต่างจากโครงสร้างการบริหาร จัดการท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมมากนัก และสอดคล้องกับการบริหารจัดการท้องถิ่น ที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งทำให้การพัฒนารูปแบบสามารถนำไปปฏิบัติได้ง่ายกว่า	
3. เป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นการเข้าไปมีส่วนร่วม ในการกำกับดูแลในระดับท้องถิ่น		3. เป็นรูปแบบที่สามารถทำให้การดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังสามารถลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้	
4. เป็นรูปแบบที่ประชาชนจะได้ประโยชน์และได้เรียนรู้จากการที่ภาคีรัฐมอบ อำนาจการปกครองตนให้กับประชาชน		ในระดับหนึ่ง เพื่อให้การดำเนินงานมีความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบได้	

รูปแบบที่ 4 การกำกับดูแลเทศบาลโดยองค์กรของตนเอง (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยองค์กรของตนเอง)	รูปแบบที่ 5 การกำกับดูแลเทศบาลโดยระบบคุณภาพ (การบริหารจัดการ ท้องถิ่นที่ดีโดยระบบคุณภาพ)
ข้อเสีย	ข้อเสีย
1. การนำรูปแบบไปปรับใช้องค์กรจำเป็นต้องมีโครงสร้างการปกครองตนเองอย่างแท้จริง อีกทั้งยังเป็นการยากต่อการนำไปปฏิบัติ เนื่องจากยังมีปัญหาของระบบอุปถัมภ์ และปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน 2. อาจเกิดปัญหาคอร์รัปชันทั้งระบบหากการปกครองตนเองไม่มีหน่วยงานเข้าไปตรวจสอบการทำงาน	1. ขาดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน 2. การตรวจสอบภายในอาจขาดอิสระในการดำเนินงาน

หมายเหตุ: การเปรียบเทียบข้อดีข้อเสียดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้สรุปจากการสนทนากลุ่มของผู้เชี่ยวชาญด้านการบริหารจัดการท้องถิ่น จำนวน 15 ท่าน (จากการศึกษาตามวัตถุประสงค์ที่ 3)

จากข้อค้นพบข้อดีและข้อเสียของรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีทั้ง 2 รูปแบบ จะเห็นได้ว่าการนำไปปรับใช้กับการปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลจะต้องคำนึงถึงทั้งข้อดี และข้อเสียข้างต้น โดยผู้วิจัยได้สรุปประเด็นการนำรูปแบบดังกล่าวไปปรับใช้กับเทศบาลออกเป็น 2 ประเด็น กล่าวคือ แนวทางในการนำรูปแบบไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเทศบาล และข้อจำกัด ในการนำรูปแบบไปใช้โดยเทศบาล โดยมีรายละเอียดในแต่ละประเด็นดังนี้

แนวทางในการนำรูปแบบไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อเทศบาล

รูปแบบที่ 4 การกำกับดูแลเทศบาลโดยองค์กรของตนเอง ในรูปแบบนี้เมื่อเทศบาลนำไปปฏิบัติจะทำให้การปกครองส่วนท้องถิ่นมีความสอดคล้องตามเจตนารมณ์ของหลักการกระจายอำนาจ และรูปแบบดังกล่าวยังมีระบบตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ เนื่องจากอาศัยการตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานของเทศบาลโดยประชาชน ซึ่งถือเป็นการถ่วงดุลอำนาจรัฐรูปแบบหนึ่ง และเมื่อการปกครองท้องถิ่นมีอำนาจในการจัดการตนเอง ประชาชนก็จะได้ประโยชน์โดยตรง และส่งผลให้การดำเนินงานต่างๆของเทศบาลจะสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ อีกทั้งประชาชนจะสามารถเรียนรู้การจัดการตนเองที่เป็นผลมาจากการที่ภาครัฐมอบอำนาจ การปกครองตนเองให้แก่ประชาชน

รูปแบบที่ 5 การกำกับดูแลเทศบาลโดยระบบคุณภาพ ในรูปแบบนี้เมื่อเทศบาลนำไปปฏิบัติจะทำให้ระบบกลไกการประเมินการดำเนินงานของเทศบาลมีความครอบคลุม และทำให้ ระบบการตรวจสอบประเมินผลมีความรัดกุมมากยิ่งขึ้น และยังเป็นรูปแบบที่สอดคล้องต่อการ บริหารจัดการท้องถิ่นที่มีอยู่ในปัจจุบัน ซึ่งส่งผลให้การนำไปปฏิบัติสามารถทำได้ง่าย รวมถึงยังเป็น รูปแบบที่สามารถลดปัญหาการทุจริตคอร์รัปชันได้ในระดับหนึ่ง และเมื่อเทศบาลนำไปใช้จะส่งผล ให้การดำเนินงานต่างๆของเทศบาลมีความสอดคล้องต่อหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี (Good Governance) โดยเฉพาะในด้านความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ในการดำเนินงาน และ ยังไปรูปแบบที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนอีกด้วย

ข้อจำกัดในการนำรูปแบบไปใช้โดยเทศบาล

การนำรูปแบบที่ต้องอาศัยการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างไปปฏิบัติ อาจทำให้เกิดปัญหา ข้างยากซับซ้อนในการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว เนื่องจากสภาพสังคม และบริบทขององค์กรไม่ เอื้ออำนวย และเมื่อมีการนำรูปแบบไปปฏิบัติ ควรมีการวางระบบกลไกตรวจสอบที่เหมาะสมเพื่อ ลดปัญหาการทุจริต คอร์รัปชันที่อาจเกิดขึ้น รวมถึงการให้ความสำคัญกับความรู้ความเข้าใจของ ผู้บริหารในการนำรูปแบบมาปรับใช้ในองค์กร เนื่องจากการเพิ่มประสิทธิภาพของกลไกในการ ทำงานที่สำคัญอย่างหนึ่งก็คือ ผู้บริหารจะต้องมีความเข้าใจที่ชัดเจนว่าควรนำรูปแบบไปปฏิบัติ อย่างไร และผู้บริหารควรมีความยืดหยุ่นในการนำไปปรับใช้

อย่างไรก็ตามจากการวิเคราะห์ข้อดีข้อเสียของรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีที่ได้จากข้อค้นพบในการประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญในการสนทนากลุ่ม พบว่ารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีตามรูปแบบที่ 4 การกำกับดูแลเทศบาลโดยองค์กรของตนเอง (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยองค์กรของตนเอง) และรูปแบบที่ 5 การกำกับดูแลเทศบาลโดยระบบคุณภาพ (การบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีโดยระบบคุณภาพ) แต่ก็ยังมีข้อจำกัดอยู่หลายๆ ประการ การนี้ผู้วิจัยจึงเห็นว่าการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทยที่มีความเหมาะสมและสมบูรณ์แบบ รวมถึงมีความสอดคล้องกับบริบทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในประเทศไทย ควรเป็นรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ให้ความสำคัญกับการบูรณาการร่วมกันในเชิงโครงสร้างของแต่ละรูปแบบ (รูปแบบที่ 4 และรูปแบบที่ 5) และต้องอาศัยหลักการสำคัญของการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ผู้นำขององค์กรพึงมี 4 ประการ คือ 1. การเป็นผู้นำที่มีความเปิดเผย 2. ยึดหลักการกระจายอำนาจ (มอบอำนาจ) 3. การบริหารจัดการจะต้องคำนึงถึงเสียงของประชาชนเป็นสำคัญ และ 4. มีการกระจายทรัพยากรให้เกิดความเท่าเทียม และทั่วถึง ทั้งนี้เพื่อให้การพัฒนาและการนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีไปปฏิบัติมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

จากข้อค้นพบของการวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย” ในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อให้สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ โดยผู้วิจัยแบ่งข้อเสนอแนะออกเป็น 4 ส่วน คือ 1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย 2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ 3. ข้อเสนอแนะในการประเมิน และ 4. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป โดยมีเนื้อหาสาระดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่ได้จากการศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย โดยผู้วิจัยมุ่งเสนอแนะให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง กับการกำหนดนโยบายการพัฒนาการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้นำผลการศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับแต่ละภาคส่วน ได้แก่

1.1 รัฐบาล ควรกำหนดโครงสร้างการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี ให้มีความชัดเจน และสอดคล้องกับบริบทของประเทศไทย รวมถึงให้ความสำคัญกับระบบการควบคุม กำกับติดตาม และการตรวจสอบประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความรัดกุม และในส่วนของการออกแบบโครงสร้างการดำเนินงานควรมีกฎหมายรองรับที่ชัดเจน เนื่องจากปัญหาของการ

กระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นที่สำคัญประการหนึ่ง คือ การกำหนดหน้าที่ของท้องถิ่น แต่ขอบเขตของแนวทางในการดำเนินการไม่ชัดเจน จึงเป็นปัญหาความสัมพันธ์ระหว่างการใช้อำนาจขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรมีการกำหนดกฎหมายรองรับบทบาทหน้าที่การดำเนินการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เช่น การกำหนดบทบาท คุณสมบัติของคณะกรรมการประเมิน เป็นต้น เพื่อให้รูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีมีกรอบการทำงาน และมีกรอบกฎหมายรองรับ นอกจากนี้การปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ควรคำนึงถึงความสอดคล้องกับการให้ประชาชนและชุมชนมีส่วนร่วม อีกทั้งยังต้องสอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจให้แก่ท้องถิ่นอีกด้วย

1.2 กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น และสำนักงานการกระจายอำนาจ ควรให้การส่งเสริมการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่สอดคล้องกับหลักการกระจายอำนาจ โดยการจัดให้มีแนวทางในการจัดระบบข้อมูล และงบประมาณ เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงการบริหารจัดการท้องถิ่นภายในประเทศที่นำไปสู่การปกครองตนเองของภาคประชาชนในอนาคตได้อย่างแท้จริง

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีไปใช้ในองค์กรอย่างจริงจัง โดยดำเนินการปรับกลไกการทำงานให้มีความรวดเร็วมีประสิทธิภาพ สร้างความเข้าใจและกำหนดบทบาทหน้าที่ที่ชัดเจนระหว่างราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคและส่วนท้องถิ่น และจัดให้มีการปรับปรุงประสิทธิภาพองค์กรเพื่อรองรับการถ่ายโอนภารกิจ รวมถึงการวางระบบการสนับสนุนการกระจายอำนาจ รวมถึงการเปิดให้ประชาชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการตรวจสอบ แต่อย่างไรก็ตามควรที่จะปรับเปลี่ยนรูปแบบตามความเหมาะสมของบริบทของการดำเนินงาน และสภาพแวดล้อมภายในองค์กร เพื่อให้รูปแบบที่นำไปใช้มีความเหมาะสม และเกิดประโยชน์ต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่นำไปใช้ อีกทั้งยังเป็นการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีอีกทางหนึ่งด้วย

1.4 สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทย ควรมีการผลักดันรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีอย่างจริงจัง โดยมุ่งเน้นการรณรงค์เผยแพร่ ส่งเสริมการดำเนินการต่างๆตามโครงสร้างของรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดี เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพในการบริหารจัดการและการจัดบริการสาธารณะของเทศบาล และนำรูปแบบที่มุ่งเน้นการบูรณาการไปปฏิบัติเพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์อันดีระหว่างเทศบาลกับองค์กรชุมชน องค์กรภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจและองค์กรของรัฐบาลทุกภาคส่วน

1.5 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีไปใช้ ไม่ว่าจะเป็นผู้นำองค์กร บุคลากร ประชาชน และผู้ที่มีคุณสมบัติในการเป็นคณะกรรมการตามกรอบที่

รูปแบบได้กำหนดไว้ ควรพัฒนาศักยภาพของตนเอง ทั้งในส่วนของการทำงานทำความเข้าใจในรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีที่นำไปใช้ และการพัฒนาทักษะของตนเองในการนำรูปแบบไปปฏิบัติ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีไปปฏิบัติ

2. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ ผู้วิจัยได้มุ่งเสนอแนะให้ทุกภาคส่วนที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย ได้นำรูปแบบดังกล่าวไปประยุกต์ใช้ให้มีความเหมาะสมกับโครงสร้างขององค์กรและมีความเข้าใจองค์ความรู้ที่ได้จากการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีที่นำไปใช้ ได้แก่

2.1 ควรมีการทำงานทำความเข้าใจโครงสร้างการทำงานของรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นในแต่ละองค์ประกอบ ว่าองค์ประกอบของรูปแบบแต่ละส่วนมีกรอบการทำงานอย่างไร และแต่ละองค์ประกอบมีความสัมพันธ์กันอย่างไร เช่น การจัดอบรม การจัดทำเอกสารเผยแพร่

2.2 ควรมีการพัฒนาศักยภาพขององค์กร ผู้นำองค์กร และบุคลากร เพื่อให้สามารถรองรับการนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทยไปปรับใช้ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.3 ควรมีการคัดเลือกคณะกรรมการประเมินทั้งจากภายในและภายนอกให้ถูกต้องตรงตามคุณสมบัติที่ได้กำหนดไว้ในแต่ละรูปแบบ และควรเปิดโอกาสให้บุคคลภายนอกในการเข้ามามีส่วนร่วมในคัดเลือกคณะกรรมการประเมินผลการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงการแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะในการพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2.4 ควรมีการทดสอบ และประชาสัมพันธ์การนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทยไปใช้ อย่างน้อย 1 ปีงบประมาณ

2.5 ควรมีการปรับโครงสร้างองค์กรให้มีความยืดหยุ่น เพื่อรองรับต่อการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง โดยการปรับโครงสร้างระบบบริหารงานบุคคล และจำนวนบุคลากรให้มีความสอดคล้องกับบทบาทภารกิจใหม่ และพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ รวมถึงการปรับสภาพแวดล้อมองค์กรให้เหมาะสมต่อการพัฒนาองค์กรต่อไปในอนาคต

3. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป ผู้วิจัยได้มุ่งเสนอแนะให้ผู้ที่มีความสนใจในการพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย โดยได้นำเสนอการวิจัยที่สามารถนำไปต่อยอดพัฒนารูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย ได้แก่

3.1 การศึกษาวิจัย โครงสร้างของรูปแบบการประเมินการบริหารจัดการท้องถิ่น

3.2 การศึกษาวิจัย การเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นในประเทศไทย กับต่างประเทศ

3.3 การศึกษาวิจัย ผลการนำรูปแบบการบริหารจัดการท้องถิ่นที่ดีในประเทศไทย ไปประยุกต์ใช้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.4 การศึกษาวิจัย การบูรณาการรูปแบบการบริหารจัดการองค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นกับรูปแบบการบริหารจัดการของหน่วยงานราชการอื่น และ/หรือ องค์กรภาคเอกชน

4. ข้อเสนอแนะในการประเมินการบริหารจัดการท้องถิ่น

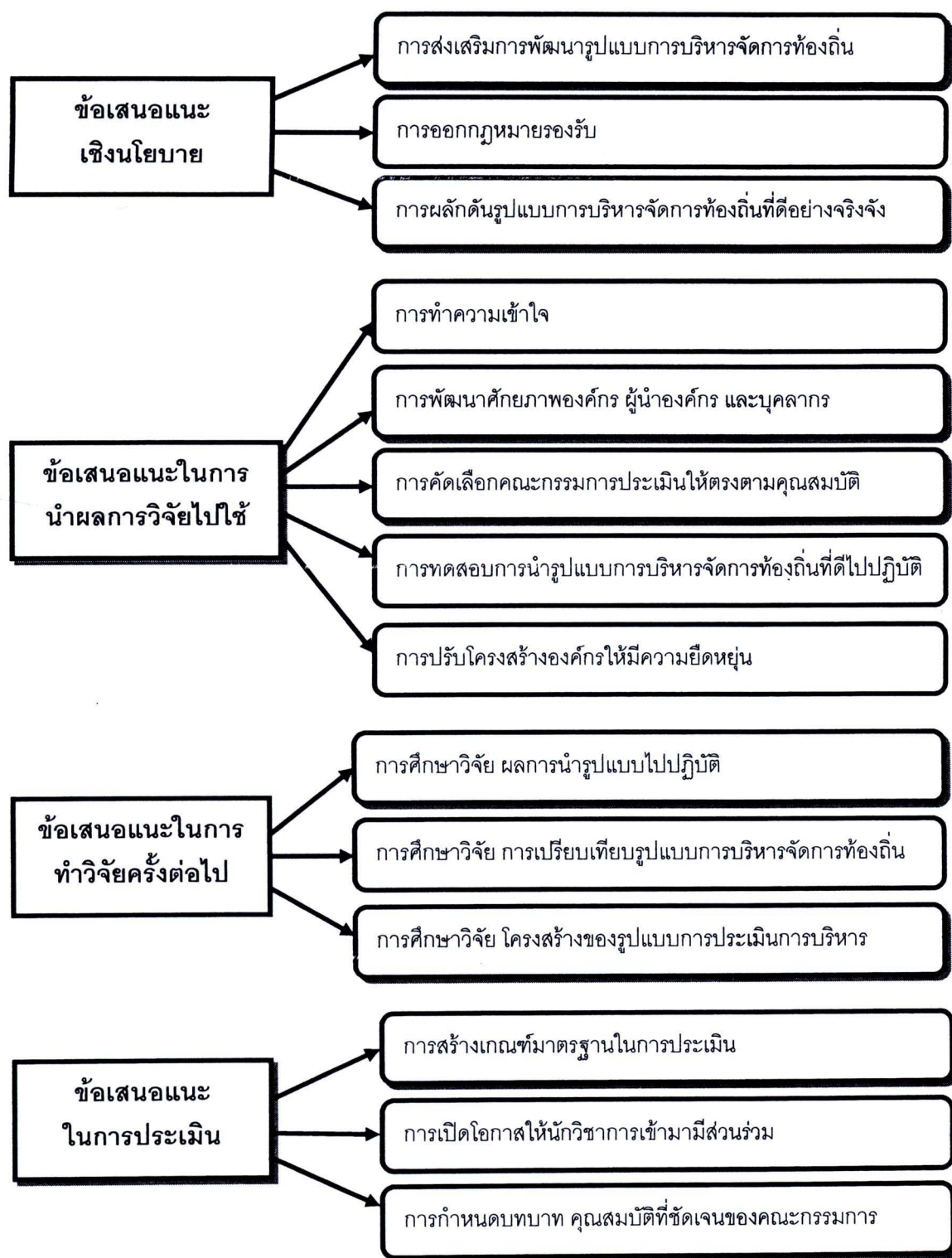
ข้อเสนอแนะในการประเมินที่ได้จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะมุ่งเสนอแนะใน ส่วนของการประเมินการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรูปแบบการบริหาร จัดการท้องถิ่นที่ดีที่ได้จากการศึกษา ได้แก่

4.1 ควรมีการสร้างเกณฑ์มาตรฐานในการกำหนดกรอบการประเมินผลการ ดำเนินงาน ทั้งในส่วนของการประเมินภายในและการประเมินภายนอก

4.2 ควรเปิดโอกาสให้นักวิชาการเข้ามามีส่วนร่วมในการประเมินผลการดำเนินงาน ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

4.3 ควรมีการกำหนดบทบาท และคุณสมบัติของคณะกรรมการประเมินไว้อย่าง ชัดเจน ทั้งนี้เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาของความทับซ้อนตัวบุคคลที่จะเข้ามาเป็นคณะกรรมการประเมิน

กรอบข้อเสนอแนะ

ภาพ 36 กรอบข้อเสนอแนะ